

Aplikace nesprávného právního předpisu

Aplikuje-li obecný soud na projednávanou věc nesprávný právní předpis, jenž v rozhodné době ještě nebyl účinný, dopustí se porušení práva účastníka řízení na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 2 odst. 2 Listiny a čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 1329/18, ze dne 23.10.2018)

Ústavní soud rozhodl v o ústavní stížnosti obchodní společnosti KOMPAKT spol. s.r.o., sídlem P., zastoupené Mgr. M.S., advokátem sídlem Č., proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 29. ledna 2018 č. j. 242 C 29/2017-49, za účasti Městského soudu v Brně, jako účastníka řízení, a obchodní společnosti fitPROfit s.r.o. sídlem B., zastoupené JUDr. E.N., advokátkou, sídlem B., jako vedlejší účastnice řízení, tak, že rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 29. ledna 2018 č. j. 242 C 29/2017-49 bylo porušeno základní právo stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 29. ledna 2018 č. j. 242 C 29/2017-49 se ruší.

Z odůvodnění:

I. Skutkové okolnosti případu a obsah napadeného rozhodnutí

1. V ústavní stížnosti, doručené Ústavnímu soudu dne 16. 4. 2018, stěžovatelka podle § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), navrhovala zrušení označeného rozsudku s tvrzením, že napadeným rozhodnutím bylo zasaženo do jejího práva na spravedlivý proces zaručeného čl. 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").

2. Stěžovatelka v ústavní stížnosti namítala, že Městský soud v Brně (dále jen "městský soud") jí výše označeným rozsudkem neoprávněně zamítl žalobu proti žalované fitPROfit s.r.o. (dále jen "vedlejší účastnice"), kterou se domáhala zaplacení částky 3 025 Kč s přísl. dle Smlouvy o prodeji reklamní plochy na tištěném reklamním plakátu ze dne 16. 8. 2013. Z obsahu vyžádaného spisu vyplynulo, že požadovaná částka byla žalované po dohodě částečně vyúčtována fakturou - daňovým dokladem č. 1306052 ze dne 20. 9. 2013, splatnou dne 4. 10. 2013 a uhrazena 10. 10. 2013. Druhá část sjednané odměny byla vyúčtována fakturou - daňovým dokladem č. 1306939 ze dne 20. 10. 2013, splatnou dne 3. 11. 2013 na částku 3 025 Kč, kterou žalovaná neuhradila. Městský soud na návrh stěžovatelky vydal dne 20. 6. 2017 platební rozkaz č. j. 242 C 29/2017-16, kterým uložil žalované zaplatit částku 3 025 Kč a náklady řízení ve výši 2 089 Kč. Žalovaná proti platebnímu rozkazu podala odpor a na základě toho byl platební rozkaz zrušen a ve věci bylo nařízeno dne 29. 1. 2018 jednání, kde žalovaná vznesla námitku promlčení dle § 629 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "občanský zákoník"). Městský soud žalobu stěžovatelky zamítl s odůvodněním, že žalovaný nárok je promlčen dle § 629 odst. 1 občanského zákoníku, neboť žaloba byla podána dne 18. 5. 2017, tj. po uplynutí tříleté promlčecí lhůty. Městský soud žalobu stěžovatelky o 3 025 Kč zamítl a stěžovatelce uložil nahradit žalované náklady řízení ve výši 4 719 Kč a poučil stěžovatelku, že proti tomuto rozsudku není přípustné odvolání dle § 202 odst. 2 o. s. ř.

II. Argumentace stěžovatelky

3. Soudní řízení, dle tvrzení stěžovatelky, neprobíhalo spravedlivě a bylo zatíženo podstatnými vadami. Městský soud na projednávanou věc nesprávně aplikoval občanský zákoník, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2014 a na předmětný smluvní vztah se nevztahuje. Městský soud měl na daný smluvní vztah dle názoru stěžovatelky aplikovat § 397 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "obchodní zákoník"), neboť předmětná Smlouva o prodeji reklamní plochy na tištěném reklamním plakátu ze dne 16. 8. 2013 byla uzavřena před účinností občanského zákoníku. Stěžovatelka v ústavní stížnosti zdůraznila, že právní vztahy, práva a povinnosti z této smlouvy plynoucí by se tak dle názoru stěžovatelky měly řídit obchodním zákoníkem a nikoli občanským zákoníkem, který nabyl platnosti a účinnosti téměř čtyři měsíce po uzavření této smlouvy.

4. Stěžovatelka tvrdila, že právní závěry městského soudu jsou v extrémním nesouladu s vykonanými skutkovými zjištěními a jsou v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny. Městský soud vydal rozhodnutí v rozporu s ústavně stanoveným postupem a je projevem zřejmé libovůle v soudním rozhodování a vykročuje z mezí ústavně stanoveného postupu.

III. Řízení před Ústavním soudem

5. Procesně bezvadná ústavní stížnost byla podána včas oprávněnou osobou, která je řádně zastoupena. K jejímu projednání je Ústavní soud příslušný a jde zároveň o návrh přípustný, jež směřuje proti rozsudku městského soudu.

6. Ústavní soud si k posouzení ústavní stížnosti vyžádal spis městského soudu sp. zn. 242 C 29/2017. Obsah rozhodnutí napadeného ústavní stížností, jakož i průběh řízení, které jeho vydání předcházelo, netřeba podrobněji rekapitulovat, neboť je stěžovatelce známý.

7. Ústavní soud vyzval podle § 42 odst. 4 a § 76 odst. 1, 2 zákona o Ústavním soudu vedlejší účastnici řízení, aby se k projednávané ústavní stížnosti vyjádřila. Vedlejší účastnice ve svém vyjádření poukázala na to, že stěžovatelka byla řádně poučena o svých procesních právech v průběhu celého řízení, ústního jednání ve věci dne 29. 1. 2018 se nezúčastnila, neboť na její písemnou žádost se jednání konalo v její nepřítomnosti. Stěžovatelka se tím sama vzdala svého práva vyjádřit se v průběhu jednání a vznést námitky a není proto možné tyto námitky uplatnit dodatečně formou ústavní stížnosti. Uvedla, že ústavní stížnost považuje za nedůvodnou a navrhuje, aby byla odmítnuta.

8. Stěžovatelka podala repliku k zaslánému vyjádření vedlejší účastnice a uvedla, že je právem účastníka řízení se jednání po předchozí řádné písemné omluvě nezúčastnit, a v případě, že se tohoto práva rozhodne využít, tak mu to nemůže být dle názoru stěžovatelky k tíži. Dále setrvala na argumentaci uvedené v ústavní stížnosti a uvedla, že ústavní stížnost byla dle názoru stěžovatelky podána důvodně.

9. Dle § 44 zákona o Ústavním soudu rozhodl Ústavní soud ve věci bez konání ústního jednání, neboť od něj nebylo možno očekávat další objasnění věci.

IV. Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

10. Ústavní soud je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy), který stojí mimo soustavu soudů (čl. 91 odst. 1 Ústavy), a vzhledem k tomu jej nelze, vykonává-li svoji pravomoc tak, že podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy rozhoduje o ústavní stížnosti proti pravomocnému soudnímu

rozhodnutí, považovat za další "superrevizní" instanci v systému obecné justice, oprávněnou svým vlastním rozhodováním (nepřímo) nahrazovat rozhodování obecných soudů; jeho úkolem je přezkoumat ústavnost soudních rozhodnutí, jakož i řízení, které jejich vydání předcházelo. Proto je nutno vycházet z pravidla, že vedení řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, výklad podústavního práva a jeho aplikace na jednotlivý případ je v zásadě věcí obecných soudů a o zásahu Ústavního soudu do jejich rozhodovací činnosti lze uvažovat za situace, kdy je jejich rozhodování stíženo vadami, které mají za následek porušení ústavnosti (tzv. kvalifikované vady).

11. Ústavní soud po prostudování ústavní stížnosti, jí napadeného rozhodnutí i vyžádaného soudního spisu, dospěl k závěru, že podaná ústavní stížnost je důvodná, neboť rozhodnutím městského soudu došlo k porušení základního práva stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, protože je napadené rozhodnutí nutné zrušit.

12. Předmětem nyní posuzovaného sporu je částka 3 025 Kč s přísl. dle Smlouvy o prodeji reklamní plochy na tištěném reklamním plakátu ze dne 16. 8. 2013, kterou lze i ve světle judikatury Ústavního soudu označit za bagatelní. Ústavní soud dal opakovaně ve své rozhodovací praxi [např. usnesení ze dne 29. 4. 2002 sp. zn. IV. ÚS 695/01, ze dne 30. 8. 2001 sp. zn. IV. ÚS 248/01, ze dne 21. 3. 2001 sp. zn. IV. ÚS 8/01, ze dne 25. 8. 2004 sp. zn. III. ÚS 405/04 (U 43/34 SbNU 421), ze dne 18. 1. 2006 sp. zn. III. ÚS 602/05, ze dne 4. 4. 2007 sp. zn. III. ÚS 748/07, náleze ze dne 25. 7. 2012 sp. zn. I. ÚS 988/12 (N 132/66 SbNU 61) aj., všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz.>] najevo, že v takových případech - s výjimkou zcela extrémních rozhodnutí - je úspěšnost ústavní stížnosti pro její zjevnou neopodstatněnost vyloučena. Důvodnost ústavní stížnosti v takové věci tedy přichází v úvahu jen v případech extrémního vybočení ze standardů, jež jsou pro postupy zjišťování skutkového základu sporu a pro jeho právní posouzení esenciální (viz usnesení Ústavního soudu usnesení sp. zn. III. ÚS 3672/12 ze dne 24. 1. 2013, sp. zn. II. ÚS 4668/12 ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. III. ÚS 4497/12 ze dne 12. 12. 2012 a další). Pochybení takového charakteru však Ústavní soud shledal v nyní souzené věci.

13. Podstatou ústavní stížnosti je tvrzení stěžovatelky, že městský soud nespravedlivě zamítl její žalobu o zaplacení částky 3 025 Kč s přísl. (náklady řízení žalované 4 719 Kč) s odůvodněním, že žalovaný nárok je promlčen dle § 629 odst. 1 občanského zákoníku, neboť žaloba byla podána po uplynutí tříleté promlčecí lhůty.

14. V posuzované věci Ústavní soud přisvědčil tvrzení stěžovatelky (doložené výše uvedenými dokumenty), že městský soud měl na daný smluvní vztah dle názoru stěžovatelky aplikovat § 397 obchodního zákoníku, neboť předmětná Smlouva o prodeji reklamní plochy na tištěném reklamním plakátu ze dne 16. 8. 2013 byla uzavřena před účinností občanského zákoníku tj 1. 1. 2014. Právní vztahy, práva a povinnosti z této smlouvy plynoucí by se tak měly řídit obchodním zákoníkem a nikoli občanským zákoníkem (§ 3028 odst. 3 občanského zákoníku), který nabyl účinnosti až po uzavření této smlouvy. Podstatou ústavní stížnosti je právní režim závazkového právního vztahu, délka promlčecí lhůty s přihlédnutím k ustanovení § 3036 občanského zákoníku a její počátek je sekundární.

15. Na základě výše uvedeného Ústavní soud shledává, že pochybením, zakládajícím porušení základních práv a svobod stěžovatelky, byl postup městského soudu, který aplikoval nesprávný právní předpis. Takovýto postup městského soudu ignoroval fakt, že k uzavření smlouvy došlo za účinnosti obchodního zákoníku, v rozporu s platnou právní úpravou. Tím se dostal do rozporu s požadavkem ústavně konformní interpretace právních předpisů. Z již uvedeného plyne, že Ústavní soud zastává názor, že pochybením na straně městského soudu nemůže jít na vrub stěžovatelky, a to s ohledem na její ústavně zaručené právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, jelikož důsledkem této skutečnosti bylo v této konkrétní věci zamítnutí žaloby stěžovatelky a uložení

povinnosti nahradit náklady řízení žalované.

16. Ústavní soud za této situace v této konkrétní věci je nucen konstatovat, že uvedeným nesprávným postupem městského soudu došlo k zásahu do práva stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny ve spojení s čl. 2 odst. 2 Listiny a čl. 2 odst. 3 Ústavy, a proto Ústavní soud ústavní stížnosti vyhověl a ústavní stížností napadený rozsudek městského soudu zrušil podle § 82 odst. 1, odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

Další články:

- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Vzájemné plnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Věcná příslušnost](#)